

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄUER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy hóra — — — — 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadnak
— el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével minden nap
délután 6 órakor.

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 214. szám.

Csütörtök, szeptember 19.

A t. csárdában.

— Politikai munkatársunktól. —

B u d a p e s t, szept. 19.

Az egész ország megdöbbenve és szégyenteljes haraggal tekint a magyar képviselőház felé a legutóbbi botrányos jelenetek óta. A törvényhozás felszentelt csarnokából, honnan mindedig sok nagy baja orvoslását várta a nemzet, csapszéknel is alávalóbb botránytanyát csinált az ellenzéki pártok koalíciója. Azt hittük júniusban, hogy a már akkor rombolásra szövetkezett ellenzéki frakciók, a végig tombolt duhajkodások, macskazenék, rendőrökkel való tülekedés és a gyalázó kifejezések szótárának teljes kimerítése után majd csak megáll.

Csalódtunk. Szeptember 17-ike teltt június 4-én és az ellenzék a dolgozni akaró munkapártot leirhatatlan durvaságokkal, a nemzet legjobb fiaira árasztott káromkodásokkal, sippal, dobbal, szírnakkal és cintányérok pokoli hangzavarával, valamint valósággal szégyenletes verkedésekkel gátolta meg újra ez a szövettség. Felfordulást, teljes anarchiát, a Háznak nyáron megkezdett üdvös munkája folytatását akarták ezzel lehetetlenné tenni személyes bosszúvágyukat, hű érdekeiket érvényre juttatni.

Az erőszak és kisebbségi megfélemlítés elkoptatott fegyvereit rántották elő e

célra, szembeszögezve őket a király bizalmával és a többség megbonthatatlan kitartásával a kormány és programja mellett. Nem jutott eszükbe, hogy céltalan minden lázadásuk és robbantási kísérletük a parlamenti rend ellen. Szomorúan fordul el a munkájuktól a haza minden becsületesen gondolkodó fia és csak keserű átkot szór fejükre azoknak, akik legújabb ördöngéseikkel sárba rántják a magyar parlament becsületét, lejáratták még megmaradt tekintélyét is és ezzel ezer év óta döntött alkotmányunk utolsó bástyáját döntik önkezükkel sirba, kacagó elégtételére ez ősi alkotmány annyi idegen ellenségének.

Megdöbbenve nézzük, miként keveri bele a mesterségesen feleslegzett örült pártszenvedély e siralmas munkában az ellenzék ama kimagasló tagjait is, egy Kossuthot, Andrásyt, Apponyt, Zichy Aladárt, Mezőssyt, kikre máig bizalommal és tisztelettel tekintett az ország pártkülönbség nélkül, mint ragadja magával a pártgyűlölet és személyes düh még azokat is, a duhajok közé, kiktől mindedig csak nagyuri modort, nemes harcot és puritán hazafiságot láttunk a szenvedélyek legnagyobb viharzásában is! És az ország szeme most e rettenetesen gyászos parlamenti felfordulásban épen rájuk tapad, tőlük lesi, várja, megállanak-e hát legalább ők a rohanó zúllás veszedelmes lejtőjén, mely

nemcsak a tulajdon politikai szintjük megsemmisüléséhez vezet, de mérhetetlen katasztrófa elé viszi az országot is azért, hogy romba dönti parlamentarizmusát.

Az utolsó órában aggodó várakozással tekintünk e vezérferfiainkra, állítsák meg a gyászos rombolás munkáját, hadják oda a féktelenek duhaj csoportját és sieszenek a parlament jobbjaival kezét fogva megmenteni azt, amit még lehet. Ezen nemzeti szükséglet lesi a sürgős kielégítést, a két milliárdos költségvetés már előttük fekszik, a tisztviselők nyugdíjtörvénye, a tanítók fizetésrendezése, végül az annyira sürgetett választójogi reform, mind mind elintézésért kiált.

HIREK.

— **Teleszky János pénzügyminiszter Nagybecskereken.** Mint ismeretes, dr. Teleszky János pénzügyminiszter, Nagybecskerek város országgyűlési képviselője folyó hó 21-én este Nagybecskerekre érkezik, hogy másnap 22-én elmondja beszámolóját. A miniszter ma délután sürgönyileg értesítette Frantz J. L. pártelnököt, hogy szombaton este Nagybecskerekre érkezik. A miniszter kíséretében eljönnek a beszámolóra az összes torontáli képviselők is.

A miniszter, mint már jeleztük, vasárnapi beszámolója után küldöttségeket is fogad. A küldöttségeket fölkeri a nemzeti munkapárt elnöksége, hogy tisztelg-

nevet viselte; később grf. Thun Hohenstein, aztán Scudier és végül Laudon lett, — most is az.

Lakótanyák meg tisztai lakások hiányában a legénység és tisztikar magánosok házában lett elszállásolva. Hogy ebben a méltányosság és sorrend miként lett megtartva, ma már ki tudhatja, de hogy mindenki, aki csak elérhetette, az a bekvartélyozástól ment maradni, vagy attól mentül előbb szabadulni iparkodott, ez csak egészen természetes. Így állott össze aztán igen sok háztulajdonos, kik egy alapot létesítettek amelylyel a katonák részére egész házak lakótanyáit, egyes lakások tisztikar részére lettek bérelve. Ezen alap a Militair Einquartierungsfond nevet viselte és ennek tulajdonául lett a kaszinóépület is megvásárolva.

1856-tól tén 1859-ig ezen épületben 2 század gyalogság volt elhelyezve. Ekkor hadászati okokból a zászlóalj Nagyikindára került, mert itt már (1857 óta) vasuti állomás volt.

Az így fölszabadult kaszinóépületben egy igen szerény méretű újjáalakult társulat ütötte föl tanyáját. Az 1860-ik évi októberi diploma hazánkban is egy szűk kis gyalogbejárót nyitott az alkotmányos-

Kaszinó és Plankkert.

A „Torontál” eredeti tárcája.

— Két közlemény. —

I.

Egy Nagybecskerek városánál 1855. évi szeptember 9-én kelt „Bozsidar Sztójkovics I. Notár” aláírású jegyzőkönyvnek töredéke került kezembe, illetve annak gépirásos másolata fekszik most előttem, a célból, hogy annak tartalmával foglalkozzam és így aztán jelen közlésemhez használt címzésnek megfelelőjek. Hogy az eredeti, természetesen német nyelvű jegyzőkönyvtöredék miként került egy helybeli építőmester tulajdonába nem tudom, de fölteszem, hogy egy vagy több inkább gyökeres mint céltudatos írományselejtezés alkalmával ez, meg sok más lett hasznavehetetlennek talán nem is ítélve, de kidobva.

Szó van ezen jegyzőkönyvben egy kaszinóról, melynek 30000 frt (értsed bankvaluta forint = 210 fillér) vagyona, 436 frt 15 kr. jövedelme és 300 részvényes tagja van. Ez egyrészt felette csekély évi tagdíjra, de meg nagy mértékű tagdíj nemfizetésre vall. A társaság alapszabályai 1855-ben lettek a temesvári helytar-

tóshoz (Statthaltereien der Serbischen Wojwodenschaft und Temeser Banates) beterjesztve, de ott megerősítést nem nyerve, módosításra vissza lettek küldve. Ezen jegyzőkönyv szerint közbejött körülmények és szükségesség folytán az egyet fölözött és annak ingatlana (a még most is fennálló kaszinóépület) el lett adva. Ezen fölözésről, annak okáról röviden csak annyit akarok megemlíteni, hogy a Bachkorszakbeli viszonyok nem voltak alkalmasak arra, hogy egy társalgási célú intézmény fönnállhasson, de épen ennek akkori vezetői — egyesek kivételével — sem bírtak azon tulajdonokkal, amelyek alkalmasak lettek volna arra, hogy egy kaszinóban életre hívó s ott megtartó szellemet teremtsenek. Mint a jegyzőkönyv mondja, a társaságnak 30000 frt vagyona 300 részvényes és ezenkívül ki tudja hány nem részvényes tagjától csak 436 frt 15 kr. évi jövedelme volt; ez utóbbi ugy érthető meg csak, hogy annyi tagdíj volt beszédhető. A 30000 frt egyleti vagyont az épület annak akkor még egész a Mária Terézia-utca sarkáig terjedő telekkel képviselte. Ugy emlékezem, hogy 1853-ban került ide a mi házi ezredünk egy zászlóalja. Az ezred akkor a Freiherr (vagy talán gróf) von Schönhals

Első nagybecskereki Lukits-féle szappan- és gyertyagyár

Gyárt: Mindennemű mosó, házi, vegyi, borbély- és pipereszappanokat, Stearin, paraffin, viasz- és fagygyertyát, lug, lugkó, marószódát és amer. „Dolar” cipőkrémet.

Gyári iroda: Uörsmarty-ut 15.

Telefon 170.

süket szombatig jelentsék be Franz J. L. pártelnöknek.

A miniszter látogatása iránt, amely nem pártjellegű, hanem az egész város közönségének szól, általános az érdeklődés. A délután 2 órakor tiszteletére rendezendő ebéd is nagyarányúnak ígérkezik s már eddig is 120-an váltották meg ebédjegyüket a társadalom minden rétegéből.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete szeptember 23-án hétfőn d. u. 3 órakor közgyűlést tart.

— **A városi állandó választmány ülése.** A városi állandó választmány ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármestere elnöklésével ülést tartott, amelyen az e hó 23-án tartandó őszi városi közgyűlésre kerülő ügyeket készítették elő.

— **Gör. kel. kisasszonynapja.** A gör. kel. szerbek e hó 21-én, szombaton ünneplik kisasszony napját. Ez alkalomból mindkét szerb templomban délelőtt fél 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz. Ugyancsak ez alkalommal ünnepi a helybeli szerb jótékony nőegylet védszentjét is, amikor az általa főtartott szerb óvodában megtartják a vízszentelést és a szokásos kalácsvágást, a nőegylet tagjai pedig megvendégelik a megjelenteket.

— **Izraelita istentisztelet.** A nagybecskerek-i izraelita templomban a péntek esti istentisztelet fél 6 órakor kezdődik.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Csankó Vilmos kassai és Várkonyi Ferenc nagybecskerek-i áll. elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Neff Ferenc nagy-kikindai kir. törvényszéki jegyzőt önálló működési körrel ruházta föl.

— **A segédjegyzők mozgalma.** Az ország segédjegyzői kedden Budapesten nagygyűlésre gyűltek össze a vármegye-ház nagytermében, hogy megbeszéljék sérelmeiket és a bajok orvoslásának módja felől tanácskozzanak. Az ország minden vidékéről összegyűltek itt a segédjegyzők, s behatón tárgyalták nehéz állapotukat. A hosszú tanácskozások legértékesebb eredménye, hogy elhatározták, hogy ezután együtt fognak dolgozni az Országos Jegyzőegyesülettel célukért. Elfogadták továbbá a következő határozati javaslatot:

A Segédjegyzők és Községi alkalmazottak Országos Egyesületének Budapesten 1912. szeptember 17-én tartott közgyűlése a legnagyobb keserűséggel állapítja meg, hogy a Héderváry Károly gróf m. kir. belügyminiszter ur által az egyesületnek 1911. évi március 27-én tett ígérete, amely szerint anyagi érdekeikről már ebben az évben költségvetésileg fog gondoskodni, egyáltalán nem tartotta meg. Fájdalommal tapasztalja továbbá, hogy Lukács László jelenlegi m. kir. belügyminiszter ur a községi, kör- és segédjegyzők 1912. évi június 4-én és 5-én tartott nagygyűlésének memorandumára adott leirata sem a jegyzők, sem a segédjegyzők és a községi alkalmazottak érdekeit a legcsekélyebb mértékben sem elégíti ki, sőt azok jogos és megérdemelt kívánságát elodázza. Kimondja eunélfogva az országos közgyűlés, hogy a fizetés-rendezésnek sürgős, halaszthatatlan volta miatt legalább novelláris utón való rendezése szükséges és eunélfogva újabb föliratot intéz a m. kir. belügyi kormányhoz s amennyiben a fizetés-rendezés az 1913. év elejéig nem következnék el, a legteljesebb mértékben szolidaritást vállal az országos központi jegyzőegyesülettel és mindenben magáévó teszi az ez évi június 4-én tartott jegyzőkongresszus ama határozatát, amely kimondja, hogy ha az 1913. évtől kezdve a fizetés-rendezés el nem következik, akkor hivatalos teendőit csupán a törvényben és szabályrendeletekben előírt módon teljesíti. a közéleti tevékenység teréről pedig egészen visszalép. Gondoskodni fog továbbá arról, hogy a segédjegyzői pálya tömeges otthagásával más tisztességes foglalkozásban keres megélhetést és megkeresi egyben már most az országos központi jegyzőegyesületet az iránt, hogy a kongresszus határozatában kimondott passzív rezisztencia, valamint a még közösen elhatározandó energikusabb kényszerítő eszközök egyöntetű módon való alkalmazásba vétele iránt haladéktalanul intézkedés tétessék.

— **Halálozás.** Mint Óbessenyőről jelentik lapunknak, körösi Szabó Pál áll. iskolai igazgató ott 57 éves korában meghalt. Az elhunyt 30 évig működött a tanítói pályán kiváló eredménnyel. A boldogultat ma délután temették el nagy részvét mellett.

— **Öngyilkos kereskedő.** Kisószról írják, hogy ott folyó a 16-án este Müller Emil 27 éves jómódu fakereskedő föbelötte magát és azonnal meghalt. Müller n. hány hét előtt eladta fakereskedését s az volt a célja, hogy családjával átköltözködjék Perjámosra. Kedden kellett volna utaznia, a butorok már fenn is voltak a kocsin s amikor indulás előtt Müllert keresni kezdték, a padláson akadtak

rá, hol átlőtt homlokkal feküdt a padlás-lépcsőkön. Tettének okát a községben még csak nem is sejtik. Müllert Kisószon mindenki szerette jókedvű, barátságos modorúért s halála nagy részvétet keltett a faluban.

— **Cigányháboru.** A szőregi piactéren 17-én reggel összekapott két cigánylegény, két régi haragos: Kovács Ferenc és Jankov György. Mindkettő hegedűs cigány és a konkurrencia tette őket egymás ellenségévé, miután Kovács Ferenc állítólag kicsalt nyirettyűjével egy szőregi gazdát abból a koresmából, ahol Jankov György hegedült. Kedden reggel találkozott a két cigány, csunyánul összeszólköztek, mire Jankov revolvert rántott elő és ötször lött Kovácsra, de úgy látszik, a cigány nem igen értett a revolverhez, mert egyik golyó sem talált. Kovács erre a nála levő doronggal úgy fejbévágta a lövöldöző Jankovot, hogy az rögtön összeesett. Jankov agyrázkódást szenvedett, beszállították a szegedi kórházba, Kovácsot pedig a csendőrök letartóztatták.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskerek-i fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Október 7. A közg. bizottság ülése.

9 őszi rendes közgyűlés

Színház, irodalom.

* **Szerb színészet.** Tegnap este a „Trenk báró” című operett került színre. Az előadás egyike volt a legjobbaknak a szerb színtársulat vendégszereplése alatt és a sikerhez nagyban hozzájárult az,

ságnak. De nekünk torontálvármegyeieknek, illetve a Serbische Wojwodschafft und Temeser Banat-iaknak még kissé várni kellett, amíg az akkori m. kir. udvari kancellárnak báró Vay Miklósnak sikerült a fölségnél keresztülvinni azt, hogy ezen az anyaországtól elszakított terület vissza-csatoltassék. Amikor ez, 1860 december havában megtörtént, új és lelkesült élet támadt városunkban és szerte a megyében. Mikorra 1861-ben február elején a vármegyei bizottság megalakult és Karátsonyi László főispánsága alatt a tisztújítás megejtetett, akkor már a kezdetleges kaszinó is megerősödhetett. Volt ebben pezsgő élet, amelyhez lényegesen hozzájárult az, hogy a törvényhatósági bizottság majdnem minden hónapban tartott több naphosszat tartó gyűlést, melyben számos vidéki bizottsági tag részt is vett, ezeknek nagy része be is iratkozott kaszinói tagnak. A helybeli polgárság nagy számmal volt képviselve, különösen a tehetősebb, ekkor még jobb sorsnak örvendő iparosok is kaszinótagok voltak. De azért még igen sokáig tartott amíg az épület belseje némelyes lakályosságot és csinyt meg tisztaságot nyerhetett, mert egy legénységi lakótanyául szolgált helyiséget a rendelkezésre állott csekély költséggel, évi 5 frt (10 K 25 f) tagdíj, nem lehetett hamarosan újjá átalakítani.

Ezen hiányosságot enyhítette és pó-

tolta azon szívélyes és kedélyes hangulat, mely akkor ottan létezett.

Az alkotmányos élet pünkösdi királysága itt Torontálban 1861. évi február havában vette kezdetét és ugyanez év október végén szűnt meg. De a nagybecskerek-i kaszinói társaság már akkor megerősödött és folytatta társadalmi szükségé vált életét mind e mai napig.

Csekély 52 éve annak, hogy ezen társulatnak tagja vagyok, — egy nálamnál régibb tagja volt Hadfy Döme, de ez 3 év előtt elhunyt.

Hogy 1848 előtt és alatt ki volt a társaság elnöke, én bizony már nem tudom, hogy boldog emlékü jó atyám volt ennek pénztárosa, azt tudom. Később a 60-as években, amikor Mihálovics Miksa volt a kaszinótársulat elnöke, akkoriban boldogult Mihály bátyám volt a pénztáros.

Ki tudja azt (talán kivülem senki), hogy a nagy gróf Széchenyi István disztagja volt a nagybecskerek-i kaszinótársulatnak. Én úgy emlékszem, hogy 1846-ban Orsován kelt azon sajátkezűleg írott levele a legnagyobb magyarnak, mely birtokunkban volt, amelyet onnan ide írt, ebben megköszönvén disztaggá történt megválasztását. Ezen levél hogyan került bátyám tulajdonába, jóformán ő maga sem tudta. de minden bizonynyal az 1855-ben megszűnt kaszinó irattárából. A jelenleg általam lakott házba költözvén, e leve-

let olyan gondosan és jól eltettem, hogy már számtalanszor megtegy keresés dacára többé megtalálni nem tudtam. De ha már a nevezetességeknél vagyunk, kivülem ugyan ki emlékszik reá, avagy tudja, hogy kaszinónk helyiségében egyszer Liszt Ferenc is megfordult. Pedig én jól emlékezem, hogy az serdülő gyermekkorom valamelyik évében, mindenesetre 1842 és 46 között itt megtörtént.

Az akkori első alispán Karátsonyi Lászlóhoz jött a már akkor is világhírű zeneművész és zeneszerző mint vendég; ennek házában egy számos vendégsereg előtt játszott is.

Jó szüleim házában, kik ezen alkalomra meghívottak voltak, akkor és még jóval utánna is sokszor szó volt erről. Nem lehet kétség abban, hogy szerte a vármegyéből, a vármegye urai szép számmal voltak jelen, mert akkoriban a vármegye közönsége, értsd alatta az akkor csak születésüknél fogva jogosultakat, a jogot még köteleesség járással is tetőzték, de ha lehetett még valami emlékezetet is szereztek hozzá. Ma már, mikor az alkotmánygaranciákért való küzdelem irtuk zászlónkra, elég ha az „en bloc”-ozás nehéz műveletén tudunk tulesni, mert hiszen ez minden pártnak jöléső kényelmi dolog, nem is törődve azokkal, hogy „Cum Gratia et Honore” történjen meg.

Menczer Lipót.

Eredeti Sack-féle ekék

Gyári árakban kaphatók:

1067-x.7

Braun Árminnál Nagybecskerekben és fiókjánál Pancsován.

Állandóan raktáron: Kétvasu eke, gyári jel: Z. H. 6. R. és Z. H. 6. R. B. Háromvasu eke, gyári jel: E. H. 3.

hogy a 68. cs. és kir. gyalogezred zenekara szolgáltatta a zenét. De a szereplők ügyes játéka és összevágó együttese is feltétlen dícséretet érdemel, amelyre különösen Száviczné és Kransevics gyönyörű énekük, Dinulovics díszkrét komikuma továbbá Hrvojevics k. a. Mateicsné, Dimity és Vilovacs érdemesítették magukat. A katonazenekar még négy estén át fog működni.

* **Az ideai nyár vége** esős, borus, hűvös időjárása bekényszeríti a gyermekeket a szobába s jól esik ilyenkor a kellemes, okosan mulattató olvasni való. Erre nincs alkalmasabb, mint Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás, amely mint minden héten, szeptember 15-iki legújabb számában is az érdekes, mulatságos és a gyermeki lelket nemesen képző olvasnivalók egész tömegét közli. Benedek Elek, Lampérth Géza verset irtak bele, G. Miklós Ilona elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör lakodalmának történetét, Lendl Adolf, az Állatkert megteremtője és igazgatója érdekes dolgokat mond el az állatkert újdonságairól, csinos verset irt Daromb, szép képet rajzolt Makó Lajos, kedves történettel szórakoztat Holló Sári, Zsiga bácsi pedig mulatságos mókái egyikét mondja el. Szemere György regényének folytatása, a kis diákok levelei rovat, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki: előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

* **A Magyar Figyelő** legújabb száma a következő tartalommal jelent meg:

Réz Mihály: A kor szelleme és a választói jog. — Dr. Schaechter Miksa: Természettudomány a közfelfogásban. — Farkas Pál: Garabos Polgár. — Kádár Gusztáv: Közgazdasági benyomások Amerikában. — Hungaricus: Kereskedelmi politikánk és Szerbia. — Adorján Andor: Színház és sajtó. — Följegyzések.

A folyóirat egyes számának ára 1 K. előfizetési díja negyedévre 6 K, félévre 12 K.

TÁVIRATOK.

A politika eseményei.

Beöthy miniszter ünneplése. — Az ellenzéki erőszakosságok és a választói jog. — Tisza István nyilatkozata. — Az ellenzék és a delegációk. — Tömeges lovagias ügyek.

Budapest, szept. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai botrányok a mai nappal elcsitulnak. A tegnapi és tegnapielőtti szegénytelen parlamenti jeleneteknek csupán egy sereg lovagias ügyben van folytatása. A munkapártban tegnap este lelkesen ünnepelték Beöthy minisztert, Tisza pedig igazolja, hogy adott parancsot az egész ellenzék kivezetésére. Az ellenzék tehetetlen dühében most Bécsben a delegációknál akarja folytatni a botrány csinálást, de persze ezt ott lehetetlenné teszik.

Mai jelentéseink a következők

Beöthy miniszter ünneplése.

Beöthy László kereskedelmi miniszter tegnap este megjelent a munkapárt körhelyiségében, ahol a nagy számmal összegyűlt párttagok lelkes ünneplésben részesítették. A minisztert a párttagok nevében Darvay Fülöp udvari tanácsos üdvözölte s a legmelegebb szeretetről, bizalomról és ragaszkodásról biztosította. Az ovációt a miniszter meghatva köszönte meg.

A pártkörben tegnap este megjelent Zichy János gróf kultuszminiszter is, a kit szintén élénk ovációval vettek körül.

Az ellenzéki erőszakosságok és a választói jog.

Budapest, szept. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bécsi „Reichspost” ma azt írja, hogy az ellenzék azon az uton a melyre lépett, sikert nem érhet és ha most már az utcát akarja mozgósítani, ez olyan ötlet, amelyet mintha a választójogi reform legádázabb ellenségei adtak volna neki. Így csak diskreditálni lehet ezt a reformot, nem pedig előbbre vinni, legkevésbé pedig megbuktatni a kormányt. Nagyon jellemző, hogy a kibontakozásnak ezt az egyetlen helyes észszerű és tárgyias utját éppen a konzervatív irányáról ismert Reichspost adja tanácsul annak az ellenzéknek, amely folyton folyvást a választójogi reform sürgősségét hirdeti és ugyanakkor mindent elkövet parlamenti botrányos viselkedésével és utcai agitációjával ezen reform mielőbbi létrejöttének megakadályozására.

Az ellenzéki kivezetések.

Az ellenzéki lapok azt irták, hogy Tisza István gróf házelnök a tegnapielőtti ülésen az egész ellenzék kivezetett. Tisza István gróf ma nyilatkozatot ad ki, amelyben kijelenti, hogy ez az állítás nem igaz. Ő a kivezetésre Pavliknak tanuk előtt adott parancsot, amely parancs csak egyes képviselők kivezetésére vonatkozott.

Az ellenzék és a delegációk.

Az ellenzék most Bécsben a delegációk ülésénél akarja folytatni balkáni cselekedeteit. Egy sereg ellenzéki képviselő ugyanis elhatározta, hogy a magyar delegáció bécsi üléseire Károlyi Mihály gróf vezetésével fölvonul s ott botrányt csinál. Amennyiben az ellenzéknek ez az éretlen esztergonya tényleg megkísérelné a tervet, a Magyar Házban, mint exterritoriális területen, magyar rendőrök fognak őrködni a rendre.

Tömeges lovagias ügyek.

A parlamenti verekedésekből kifolyólag egy sereg lovagias affér keletkezett. Így Rudnay Béla provokálta Zlinszky Istvánt és Rakovszky Istvánt. Kubinyi Géza Szmracsányi Györgyöt, Hámos Antal Károlyi Mihály grófot, Rakovszky István Eitner Zsigmondot, Szász Pál pedig Szmracsányi Györgyöt. Born Frigyes báró és Csúha István között keletkezett lovagias affért ma békés uton elintézték.

A tegnap esti tüntetés.

Budapest, szept. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szociáldemokrata párt felhívására tegnap este a munkások egy része tüntetést kísérelt meg. A tüntetők este fél 8 óra tájban több százan a Rákóczi-uton sétáló közönség soraiba vegyültek s itt kiáltoztak. Ez ellen a rendőrség még nem lépett fel, de mikor a tüntetők tömegbe verődve zavarogni kezdtek és bevették az „Emke”, az „Orient” kávéház és az Erzsébet-köruton az „Ujság” kiadóhivatalának kirakatait, a lovasrendőrök kivont karddal a zavargókra csaptak. Különösen komoly és véres összeütközés volt a „Newyork” kávéház mellett, ahol egy sereg embert a rendőrök megsebesítettek. Legjobban megsebesült egy Volberger Lajcs nevű joghallgató, akinek a fejét hasították ketté s most haldokolva fekszik a kórházban. A sebesültek közül 19 fekszik a Rókus-kórházban, köztük 2 rendőr is. A tüntetők közül a rendőrök 85-öt letartóztattak, akiket miután 10—20 koronára megbüntettek, ma reggel elbocsátották. Az egész tüntetés kü-

lönben alig tartott egy óra hosszat s este 9 órára mindenfelé teljes rend volt. A tüntetés különben nem is lehetett nagyobb arányú, mert a nagy számmal kivonult katonaság és csendőrség valósággal ráfeküdt a városra s a tüntetést csirájában elfojtotta. A katonaság és csendőrség egész éjjel az utcákon táborozott s csak ma reggel 9 órakor vonulak vissza a kaszárnyákba. Ma reggel és délelőtt már semmi nyoma sem volt a tüntetési kedvnek, de a katonaság és csendőrség azért a kaszárnyákban készenlétben van.

Nincs általános sztrájk.

Budapest, szept. 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szociáldemokrata-párt által tegnap tervezett általános sztrájkról lemondtak s így semmiféle sztrájkmozgalom nincs.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11'06—
Buza (áprilisra)	11'58—
Rozs (októberre)	9'43—
Rozs (áprilisra)	9'93—
Zab (októberre)	10'09—
Zab áprilisra)	10'32—
Tengeri (szeptemberre)	9'37—
Tengeri (májusra)	7'51—

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1912. évi május hó 1-ső napjától.

ÉRKEZIK.	óra perc
Nagybeoakereki pályaudvarra.	
Temesvár—Versec—Szombolyáról délelőtt	9:28
Pancsováról délután	7:04
Budapest—Szegedről reggel	6:20
Budapest—Szegedről délután	3:15
Szegedről délelőtt	9:34
Budapest—Nagykikindáról este	9:21
Szécsányból este	6:40
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.	
Zsomb.—Versec—Alibunár—Temesvárról este	8:16
Módosról reggel	6:30
Pancsováról reggel	8:28
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8:23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:19
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:34
Szécsányból este	6:29
INDUL.	
Nagybeoakereki pályaudvarról.	
Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára este	7:27
Szeged—Budapestre reggel	7:20
Szeged—Budapestre délelőtt	11:27
Szeged—Budapestre este	7:27
Szegedre délután	1:17
Szeged—Nagykikinda—Budapestre reggel	6:21
Karlovára délelőtt	10:00
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.	
Zsombolya—Temesvár—Versec délután	4:15
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunárra reggel	3:33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
Módosra reggel	6:35
Zsombolyára délelőtt	10:59

Petz Antal

uridivat áruháza
Nagybecskerek.

Kobrák-cipő és fennis-cikkek raktára.

Telefon 88.

Telefon 88

Tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított áron ajánlok:

Női ruhádszeket,
kész bluzokat,
szallagokat,
csipkéket,
férfiingeket,
férfi- és nőcipőket,
ugyszintén férfikalap újdonságokat.

Gépirásban gyakorlott ügyvédi irnok

irodában alkalmazást talál.

Szerb és román nyelvismerttel bíró előnyben részesül

— Kezdőt nem alkalmazok. —

Dr. Milich Jakab,
nagybecskereki ügyvéd.

1100-31

6436—1912. tkvi sz

1098—1

Árverési hirdetés.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Stern Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Temmer Salamon végrehajthatónak Velyin Pál torontálszigeti, Koity Dusan tamaslakai lakos végrehajtást szenvedett elleni 72 kor. tőke és 20 kor. járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyében, nemkülönben az 1881. évi LX. t.-c. 160—167. §-ai alapján ezennel csatlakozottanak kimondott Purjusz Ignác temesvári cég 213 kor. 05 fill. tőke s jár. követelésének behajtása végett, a pancsovai kir. törvényszéknek a perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság területén a tamaslakai 3217. számú tkvi lapon 324. ö. i. számú ház és 800 □-öl házhelynek a Koity Dusan nevében álló felerése 3600 kor. becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés a fenti ingatlanra C. 1. alatt özv. Pitini Magdolna javára bekelezett szolgálmi jogot nem érinti.

Határnapul **1912. évi szeptember hó 27. napjának d. e. 9 óra** Tamaslaka községéhez kintüzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen a határnapon a becsáron alul is el fognak adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 20%-át a venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. sz. I. M. rendelet 8-ik §-ában jelzett óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi 30. t.-c. 10. §-ának 2. bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Központi Hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő, ha magasabb ígéretet tett a becsárnál, az 1908. XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatattatik, részt nem vehet.

A fenti ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron el nem adatik.

A vevő köteles az árverési vételárát két egyenlő részletben, és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számítandó 5 százalékos kamatokkal együtt, az antalfalvai kir. adóhivatal, mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Árverési kivonat:

1. A vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

2. A vevő az ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedése után lép, de annak haszna már az árverési naptól fogva őt illeti. Amennyiben azonban az ingatlan hasznabérbe volna adva, csak a gazdasági év végétől.

3. A vevőnek a vételi bizonylat csak akkor fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt a végrehajtási novella 27. §-ának megfelelő utóajánlat nem tétetik.

4. A tulajdonjog csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hivatalból a vevő nevére bekebeleztetni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál 1912. évi július hó 19-én.

Cziróni s. k., kir. járásbíró.

Magy. kir. államvasutak üzemeltetőség Szeged.
27752/1912. szám.

Pályázati hirdetés

oltatlan mész és téglák szállítására.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetősége ezennel nyilvános pályázatot hirdet a vonalain 1913. évben szükséges fent megnevezett anyagok szállításának biztosítására.

Jövő 1913. évben a következő mennyiségek szükségesek:

2700 g. oltatlan fali mész.

787000 drb falitégla.

167700 drb lapos fedéleserép.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetőségénél megszerezhető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzemeltetőségénél megtekinthető. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános feltételek is, melyek 50 fillér lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Postaszállítás esetén bérmentesítésre még 20 fillér beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenkint egy koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen külcimmal: „Ajánlat a 27752/912. sz. pályázati hirdetésben kiírt anyagokra” **1912. évi szeptember hó 21. napjának déli 12 órájáig** a magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetősége I. osztályának főnökéhez benyújtandók vagy postán beküldendők.

Bánatpénzül az ajánlott anyag értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1912. évi szeptember hó 20-ik napjának déli 12 órájáig a szegedi üzemeltetőség gyűjtőpénztárána létéendő, esetleg posta útján beküldendő.

Az ajánlati felhívástól eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, sértett vagy pecséttel le nem zárt borítékba helyezett elkésve vagy táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve bánatpénz le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1912. évi augusztus hóban.

Az üzemeltetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak üzemeltetőség Szeged.
27593/1912. szám.

Pályázati hirdetés

kővezési anyagok szállítására.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetősége ezennel nyilvános pályázatot hirdet a vonalain 1913. évben szükséges kövezési anyagok szállításának biztosítására.

Jövő 1913. évben a következő mennyiségek szükségesek:

163400 darab kockakő.

14000 q ciklops kő.

6280 m³ terméskő.

5600 m³ kötőrmelék.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetőségénél megszerezhető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzemeltetőségénél megtekinthető. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános feltételek is, melyek 50 fillér lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

ségénél megtekinthető. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az általános feltételek 50 darabonként, melyhez postaszállítás esetén bérmentesítésre még 20 fillér beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenkint egy koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen külcimmal: „Ajánlat a 27593/912. sz. pályázati hirdetésben kiírt anyagokra” **1912. évi szeptember hó 24. napjának déli 12 órájáig** a magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetősége I. osztályának főnökéhez benyújtandók vagy postán beküldendők.

Bánatpénzül az ajánlott anyag értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1912. évi szeptember hó 23-ik napjának déli 12 órájáig a szegedi üzemeltetőség gyűjtőpénztárána létéendő, esetleg posta útján beküldendő.

Az ajánlati felhívástól eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, sértett vagy pecséttel le nem zárt borítékba helyezett, elkésve vagy táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve bánatpénz le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1912. évi augusztus hó 6-án.

Az üzemeltetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Riessner-kályhák,

avilág legjobb és hasznosabban legtakarókosabb fűtőberendezés

Egyszerű szempontról a legideálisabb rendszer.

Egyszerű betűzéssel egész télen ég, mi által a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázmentes vagy robbanás-teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges meleget, különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elarusítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal
vaskereskedésében az arany kaszához,
Hunyadi-utca 606/37.

1-20-40 18

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

„SPERBER” AUTOMOBILOK

a legjobbak,

a legtartósabbak és

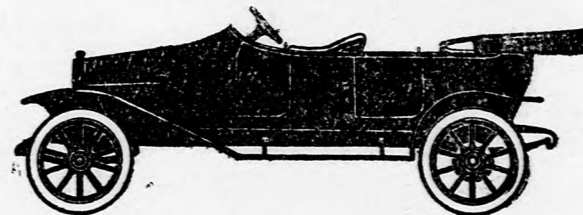
a legolcsóbbak.

847-x.14

6—18 Hp. 30—75 km. óránként.

2, 3, 4, 5 és 6 üléses kocsik.

Zajtalan járás.

Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítással szolgál a „Norddeutsche Automobil-Werke” vezérképviselője Temes-, Torontál-, Bácsbodrog- és Krassószörény megyékben

IFJ. PERISICS ZOLTÁN — NAGYBECSKEREKEN.